71 24. maí. **fiskiveiðar í landhelgi.** — Í þóknanlegu brjefi, dagsettu í dag, hafið þjer spurst fyrir um það,

1, hvort eigi nægi, til þess að þjer verðið álitinn hafa rjett til að reka fiskiveiðar í landhelgi við Ísland, að þjer byggið hús og setjizt að hjer í landi, þannig að þjer alltaf stöðugt árið um kring haldið hjer dúk og disk, án tillits til þess hvort þjer getið ávallt verið staddur hjer sjálfur eða ekki.

2, hvort maður, sem er búsettur á Íslandi, og sem þar rekur fiskiveiðar á eiginn kostnað, hafi eigi, samkvæmt landsyfirrjettardómi, er upp kveðinn var fyrir skömmu, rjett til að nota útlend skip til veiðanna.

Í tilefni af þessu læt jeg eigi hjá líða að tjá yður það, sem hjer fer eptir.

ad 1. Við þessari spurningu ber að kveða já.

ad 2. Rjettur sá, sem minnzt er á, er að vísu viðurkenndur af hinum konunglega íslenzka landsyfirrjetti í dómi, sem hann hefur upp kveðið fyrir skömmu, en með því að enn eigi er tekin ákvörðun um það, hvort skjóta skuli dómi þessum til hæstarjettar, verður eigi álitið, að með honum sje til fullnaðar leyst úr spurningu þeirri, er þjer hafið borið upp.

72 31. maí. **Brjef landshöfðingja** *til amtmannsins yfir norður- og austuramtinu,* **um að brýnt skuli fyrir lögreglustjórum að vaka yfir því, að lögunum um fiskiveiðar í landhelgi sje hlýtt.** — Í þóknanlegu brjefi, dagsettu 27. marz. þ. á, hafið þjer, herra amtmaður, skotið því til mín, hvort ekki muni ástæða til að koma því til leiðar, að konunglegur kommissarius verði útnefndur, sem falið yrði lögregluvald og dómsvald í öllum þeim málum, er snerta brot gegn lögum þeim, sem gilda um fiskiveiðar í landhelgi.

Útaf þessu læt jeg ekki hjá líða þjónustusamlega að gefa yður til vitundar, að jeg að vísu er yður samdóma um, að miklir erfiðleikar sjeu á því að geta framfylgt tilhlýðilega hinum umgetnu lagaákvörðunum, en samt sem áður finn jeg ekki að svo komnu næga ástæðu til að hlutast til um, að gjörðar verði sjerstakar ráðstafanir í þessu tilliti, en bið yður að brýna fyrir hinum reglulegu lögreglustjórum, að þeim beri, hverjum í sínu lögsagnarumdæmi, af fremsta megni að vaka yfir því, að lögunum um fiskiveiðar í landhelgi, einsog hverjum öðrum gildandi lögum, sje hlýtt.

73 31. maí. **Brjef landshöfðingja** *til amtmannsins yfir norður- og austuramtinu* **um heimild til að sættast á þrætur um landamerki þjóðjarða.** — Í þóknanlegu brjefi yðar, herra amtmaður, dags. 10. þ. m., hafið þjer spurst fyrir um það, hvort skilja beri svo fyrirmælin í brjefi landshöfðingja 28. júlí f. á. (Stjórnart. B. 167) i. f., að amtið eða umboðsmaður hafi heimild til að sættast á prætur um landamerki þjóðjarða, sem kynnu að koma fram við samningu merkjalýsinga samkvæmt hinum nýju landamerkjalögum, þarsem ágreiningsefnið eigi þætti þess vert, að höfðað væri mál útaf því, þannig að umboðsmaður í hvert skipti legði málið undir úrskurð amtsins.

Útaf þessu skal jeg tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar, að þar sem eiginleg præta eða ágreiningur verður um landamerki þjóðjarða og annara jarða, býst jeg við að þjer leggið málið undir úrskurð minn með ítarlegum tillögum yðar, eða þá, ef ágreiningsefnið eigi varðar miklu, sættizt á málið að áskildu samþykki mínu eptir á.

74 31. maí. **Brjef landshöfðingja** *til amtmannsins yfir norður- og austuramtinu* **um ný**

**verkfæri handa yfirsetukonu.** — Með þóknanlegu brjefi yðar, herra amtmaður, 10. apríl þ. á., hafið þjer sent hingað tilmæli hjeraðslæknisins í 11. læknishjeraði, um að yfirsetukonunni í 12. yfirsetukvennahjeraði þingeyjarsýslu verði lögð ný yfirsetuverkfæri, af því að hún hafi misst verkfæri sín í á eina, sem hún þurfti yfir að fara til að vitja sjúklings, og hafið þjer lagt það til, að yður yrði veitt heimild til að afhenda henni ein verkfæri af þeim, sem þjer hafið undir hendi. **74** 31. maí.

Útaf þessu skal jeg gefa yður til vitundar, að af því að í yfirsetukvennalögum, 17. des. 1875 4. gr., er eigi heimild til að kosta nema einu sinni verkfæri handa yfirsetukonum úr landssjóði, sje jeg mjer ekki fært að verða við ofangreindum tilmælum hjeraðslæknisins.

**Brjef ráðgjafans fyrir Ísland *til landshöfðingja* um skaðabótarkröfu Thomsens kaupmanns útaf 2. gr. viðaukalaga 11. maí 1876.** — Í brjefi, sem hjermeð fylgir eptirrit af, hefur H. Th. A. Thomsen kaupmaður farið þess á leit, að honum verði af landssjóði nægilega bættur skaði sá, er hann verður fyrir við það, að hæstirjettur hefur í dómi 8. f. m., sem eptirrit einnig fylgir eptir, álitið að bann það, sem 2. gr. laga 11. maí 1876 inniheldur gegn því, að veitt sje í ám með þvergirðingum, verði heimfært upp á laxveiðar hans í Elliðaánum. **75** 6. júní.

Í tilefni af þessu skal þjónustusamlega skorað á yður, herra landshöfðingi, að gefa beiðandanum til vitundar, að ráðgjafinn getur eigi sjeð, að hann eigi heimting á nokkrum skaðabótum af landssjóði fyrir það, þó hæstirjettur hafi álitið nefnt bann vera friðunarákvörðun, sem ætti við laxveiðarnar í Elliðaánum, og þess vegna dæmt svo, að hann hefði eigi rjett til að viðhafa þá sjerstöku veiðiaðferð, þvergirðingar, sem hingað til hefur verið höfð við veiðarnar í nefndri á, allrasízt þegar þess er einnig gætt, að í afsalsbrjefinu 11. des. 1853 er beinlínis sagt, að stunda megi veiðarnar «samkvæmt tilskipunum þeim er á Íslandi sjeu út komnar eða út muni verða gefnar um veiðarnar», og engu fremur getur, að áliti ráðgjafans, orðið spurning um, að byggt verði eins og hjer stendur á, nokkur skaðabótakrafa til landssjóðs á 50. grein stjórnarskrárinnar, en því hefur beiðandi viljað halda fram.

**Brjef innanríkisstjórnarinnar *til landshöfðingja* um greiðari afhendingu á böggulsendingum frá Íslandi í Kaupmannahöfn.** — Með þóknanlegu brjefi, dags. 5. janúar þ. á., hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað erindi það, er hjer með endursendist, og þarsem nokkrir embættismenn í Reykjavík og alþingismaður, dr. phil., Gr. Thomsen æskja þess, að böggulsendingar þær, er hingað koma frá Íslandi með póstgufuskipunum, verði afhentar viðtakendum, án þess að þær fyrst verði rannsakaðar af tollstjórninni. **76** 15. júní.

Í tilefni af þessu skal eigi látið hjá líða að gefa yður til vitundar, eptir að málið hefur verið borið undir aðalstjórn skattamálanna, að ráðstöfun mun gjörð til þess, að hinar umræddu póstsendingar verði þegar í stað rannsakaðar á tollbúðinni af tollstjórninni eptir beiðni póststjórnarinnar, og að bögglar þeir, sem eptir rannsókn þessa verða taldir til þeirra tveggja flokka, sem bráðum verða nefndir, þegar í stað munu verða afhentir póststjórninni til fullkominna umráða og frekari afhendingar til viðtakenda. Til þessara tveggja flokka teljast:

1, bögglar þeir, sem sendandi hefur vottað um, annaðhvort á tilvísunarbrjefinu